

August Ferdinand Möbius (17 listopada 1790 w Schulpforte - 26 września 1868 w Lipsku)

*Ten matematyk z niemieckiej Schulpforte
sławny za życia, sławniejszy post mortem,
splótnął swoją wstęgę,
w przemyślny węzeł,
że nie rozplądziesz, jeśliś nie jest czortem.*

(ebs)

August Ferdinand Möbius - niemiecki matematyk i astronom.

Urodził się 17 listopada 1790 w Schulpforte **[1]**. Był jedynakiem. Jego ojciec, nauczyciel tańca, zmarł, gdy syn miał 3 lata. Matka miała wśród swoich antenatów Martina Lutera.

August uczył się w domu do 13. roku życia. Potem uczęszczał do szkoły w Schulpforte, a następnie rozpoczął studia na uniwersytecie w Lipsku. Początkowo studiował prawo, tak jak życzyła sobie tego rodzina, ale zgodnie ze swoimi zainteresowaniami zmienił kierunek na matematykę, fizykę i astronomię.

W 1813 pojechał do Getyngi, gdzie studiował astronomię pod kierunkiem Carla Friedricha Gaussa, współtwórcę geometrii nieeuklidesowej, jednego z największych matematyków, przez siebie współczesnych określanego mianem "Księcia matematyków" ("princeps mathematicorum"). Potem studiował matematykę w Halle pod kierunkiem Johanna Friedricha Pfaffa, innego wybitnego matematyka. Pracę doktorską napisał wprawdzie w astronomii ("O okultacji gwiazd stałych", 1815), ale jego habilitacja dotyczyła równań trygonometrycznych.

Od 1816 zatrudniony na Uniwersytecie w Lipsku i w Obserwatorium w Lipsku.

Jest jednym z twórców nowoczesnej geometrii algebraicznej, pierwszy wprowadził współrzędne jednorodne w geometrii rzutowej, podał nową klasyfikację krzywych i powierzchni oraz pojęcie przekształcenia rzutowego. Znany m.in. z odkrycia (w 1831) **funkcji Möbiusa** oraz (w 1858) **wstęgi Möbiusa** - nieorientowalnej powierzchni dwuwymiarowej, która (gdy rozważana jako zanurzona w przestrzeni trójwymiarowej) ma tylko jedną stronę.

<https://www.youtube.com/watch?v=EXPiTmdiDbA>

Zmarł 26 września 1868 w Lipsku.

Prace Möbiusa z dziedziny astronomii:

- De Computandis Occultationibus Fixarum per Planetas (1815)
- Die Hauptsätze der Astronomie (1836)
- Die Elemente der Mechanik des Himmels (1843).

Jego imieniem nazwano planetoidę (28516) Möbius.

<https://www.youtube.com/watch?v=iSKFFht5mCM>

Richard Baltzer, jego biograf, pisał:

"Inspiracji do przedmiotu badań przeważnie szukał w swoim bogatym i oryginalnym umyśle. Jego intuicja, sposób, w jaki sam sobie stawiał problemy do rozwiązania, wszystko to wskazuje na wybitny rozum dążący do szukania nieoczywistych ścieżek. Pracował metodycznie, spokojnie, własnym rytmem. Nie ujawniał swojej pracy, dopóki wszystko nie zostało uporządkowane do końca. Bez pośpiechu, bez zadęcia, bez arogancji czekał, aż wszystko mu się w głowie jak należy poukłada".